

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yüksek enflasyonist ortamda, SSK ve BAĞ-KUR emeklileri ile memur ve memur emeklilerinin maaşlarına yapılacak zamlar için esas alınan TÜİK verileri gerçeği yansıtmamakta, diğer kuruluşların verileriyle çelişmektedir. 2022 yılından beri, verilerine esas aldığı mal ve hizmetleri gizleyen TÜİK'in yöntem ve esas aldığı fiyatların şeffaf, güvenilir ve doğru bir şekilde kamuoyu ile paylaşılması, açıklanan verilerin başta maaş zamları olmak üzere Türkiye ekonomisine etkilerinin araştırılması amacı ile Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

08.07.2024

Dilan KUNT AYAN
Şanlıurfa Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'nin son yıllarda içinde bulunduğu yüksek enflasyon ve ekonomik kriz karşısında başta emekliler olmak üzere, asgari ücretli çalışanlar, memurlar ve işçiler fahiş oranlarda alım gücü kaybı yaşamıştır. Aldıkları maaşlar, enflasyon karşısında giderek eriyen milyonlarca yurttaş, yıl içinde yapılacak zamları büyük bir dikkat ve umutla beklemektedir. Ancak yılın ikinci yarısında emekli ve memurlara yapılacak zamlara esas alınacak enflasyon oranları beklentilerin oldukça altında kalmıştır.

TÜİK, memur ve emekli maaşlarında zam oranlarını belirleyecek temmuz enflasyonunu açıklamış; buna göre, Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE)'yi, haziranda aylık bazda yüzde 1,64 ve yıllık bazda 71,60 olarak belirlemiştir.

TÜİK ocak enflasyon oranını 6,70, şubat enflasyon oranını yüzde 4,53, mart enflasyon oranını 3,16, nisan enflasyon oranını 3,18, mayıs enflasyon oranını ise 3,37 olarak açıklamıştı. Böylece altı aylık enflasyon farkı yüzde 24,73 olmuştur.

Açıklanan rakamlarla birlikte, 2024 yılının ikinci 6 ayında SSK ve Bağkur emeklilerinin alacağı maaş artış oranı yüzde 24,73; memur ve memur emeklilerinin ise enflasyon farkı dahil olmak üzere yüzde 19,31 olarak netleşmiştir.

Ancak açıklanan rakamlar kamuoyunda ve bağımsız uzmanlar tarafından eleştirilere konu olmuştur. Bunun nedeni TÜİK'in açıkladığı enflasyon verilerinin, reel enflasyonu yansıtmaması, kamuda tasarruf politikaları kapsamında zamların düşük tutulması için gerçek rakamların çarpıtılması veya doğru tespit edilmemesidir. Haziran enflasyonunun Merkez Bankası'nın temmuz zamları için öngördüğü minimum seviye olan 2.55'in dahi altında çıkması, TÜİK verilerinin nasıl belirlendiği, hangi yöntem ve usullerin izlendiği, enflasyon sepetindeki

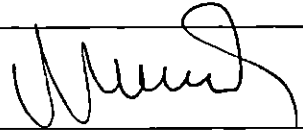
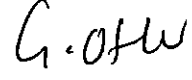
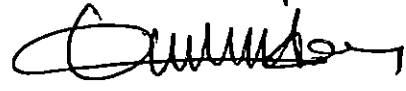
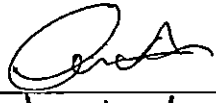
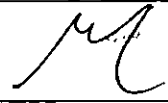
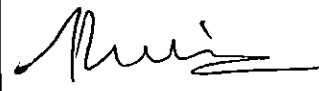
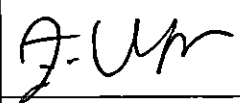
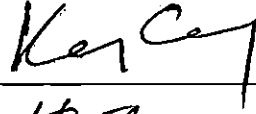
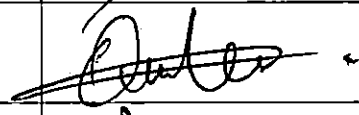
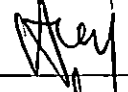
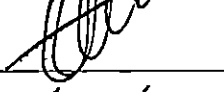
ürünlerin neler olduğu konusunda kamuoyundaki şüpheleri arttırmış, TÜİK'e duyulan güvensizliği perçinlemiştir.

Bağımsız akademisyenler ve ekonomistlerin oluşturduğu Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG)'nın TÜİK'in alt gruplarını gösterge olarak aldığı ve açıkladığı verilere göre; günlük fiyat değişimlerinden elde edilen ENAG Tüketici Fiyat Endeksi (E-TÜFE) aylık bazda yüzde 4,27 artarken; yıllık enflasyonu yüzde 113,08 olarak hesaplandı. İstanbul Ticaret Odası (İTO) verilerine göre ise Haziran ayında perakende fiyatlar aylık yüzde 3,42 artarken, fiyatlar bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 82,14 artmıştır. Görüldüğü üzere diğer kuruluşlar ile TÜİK arasında azımsanamayacak farklar bulunmakta, gösterge ve yöntemlerin aşağı yukarı aynı olduğu araştırmalardaki bu farkın neyden kaynaklandığı açıklanmamaktadır.

Bilindiği üzere TÜİK, TÜFE kapsamındaki maddelerin fiyatını "Kamuoyu yanlış yorumluyor ve bu da yanlış anlamalara yol açıyor" gerekçesine sığınarak Nisan 2022'den sonra açıklamayı durdurmuş, bu kararın kaldıran mahkeme kararlarına rağmen açıklanmamaya devam edilmiştir. TÜİK ardından hesaplamalarında kullandığı yöntemle dair, tüm maddeler için ağırlık açıklamaya da son vermiştir. Mevcut durumda fiyat değişimleri ve ağırlıklar ana harcama grupları itibarıyla açıklanmakta, madde fiyatlarını vermediği gibi her bir madde için fiyat değişimi de gizlenmektedir. Bu durum, bir kamu kurumu niteliği gösteren ve maaş zamları dahil pek çok alanda esas alınan TÜİK verilerinin güvenilirliğini, şeffaflığını ve doğruluğunu zedelemektedir.

Nitekim, uzman ekonomistlerin yaptıkları incelemeye göre; TÜFE'de yer alan 100 kalem mal ve hizmetin Nisan 2022'de ilan edilen fiyat ile geçen ay dikkate alınan muhtemel son fiyatı, TÜİK'in açıkladığı veriler baz alınarak bulunduğunda ortaya gerçek dışı bir tablo çıkmaktadır. Buna göre, uzman doktor muayenesi 34 lira, kira 6 bin lira, yurt ücreti 457 lira olması gerekmektedir, bu fiyat ve rakamlar gerçeğin yanından bile geçmemektedir.

Tüm bu nedenlerle, TÜİK verilerin hangi kalem mal ve hizmetler üzerinden, hangi fiyatlar esas alınarak ve hangi yöntemler kullanılarak enflasyon sonuçları elde ettiği, TÜİK verileri ile diğer kuruluşlar arasındaki enflasyon farkının nelerden kaynaklandığı, açıklanan verilerin başta emekliler, memurlar ve asgari ücretliler olmak üzere topluma nasıl etkileri olduğu ve yüksek enflasyonist ortamda giderek alım gücünün düşmesine karşı hangi tedbirlerin alınması gerektiğini araştırmak amacı ile Meclis Araştırma Komisyonu kurularak çalışmalar yapılması gereğini arz ve teklif ederiz. 08.07.2024

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	MAHMUT DİNDAR	VAN	
4	NEJLA DEMİR	AĞRI	
5	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
6	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
7	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
8	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
9	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
10	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
11	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
12	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
13	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
16	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
17	ALİ BOZAN	MERSİN	
18	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
19	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
20	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	